

Swedex på nivå B2 I Sverigekontakt nr 2, juni 2009

Ett internationellt test i svenska som främmande språk, behövs verkligen det? Vi uppfattar gärna svenska som ett litet och marginellt språk. Det är det kanske jämfört med jättar som mandarin, engelska och spanska. Men bland de ”små” språken är svenska relativt stort. Faktum är att över 40 000 personer studerar svenska som främmande språk utanför Sverige. Behovet av ett test i svenska bekräftas av de över 40 testcentrum för Swedex som finns i och utanför Sverige. Där kan man för tillfället ta Swedex på nivå A2 och B1. Från och med januari 2011 kommer man att kunna ta testet även på nivå B2.

En projektgrupp bestående av undertecknad och 5 testkonstruktörer från Folkuniversiteten i Stockholm, Umeå och Göteborg startade arbetet i februari i år. På vårt första möte diskuterade vi hur vi vill att Swedextestet ska uppfattas av testdeltagare och ord som ”roligt”, ”intressant” och ”autentiskt” kom upp. Den som minns språktester från sin egen skoltid blir kanske förbryllad. Kan ett test vara roligt och autentiskt?

För att besvara frågan kan det vara lämpligt att titta närmare på den Europeiska referensramen för språk som nyligen översatts av Skolverket. Det är den ram som kurser, kursplaner och test i dagens Europa bygger på, även Swedex. Denna referensram är ett försök att beskriva språklig kompetens och språkliga nivåer i kommunikativa termer. Det låter kanske som en självklarhet, men i själva verket har man länge talat i helt andra termer. Exempelvis är det vanligt att man beskriver språket kvalitativt (bra, dåligt, flytande) eller kvantitativt (”har studerat i fem år”, ”har studerat starka verb”). I referensramen beskriver man istället vad en individ *kan göra* på ett språk.

Ett testformat som bygger på det här tänkandet blir till sin natur kommunikativt och inriktat på praktiskt användbara språkkunskaper. Så vad förväntas då en person *kunna göra* på svenska på nivå B2? Detta är en sammanfattande beskrivning:

Kan förstå huvudinnehållet i komplexa texter om både konkreta och abstrakta ämnen, inklusive fackmässiga diskussioner inom det egna specialområdet. Kan delta i samtal så pass flytande och spontant att ett normalt umgänge med modersmålstalare blir fullt möjligt, utan ansträngning för någondera parten. Kan producera tydlig och detaljerad text inom ett brett fält av ämnen, förklara en ståndpunkt i ett aktuellt ämne samt framhålla såväl för- som nackdelar vid olika valmöjligheter.

Som vi ser av beskrivningen är detta en nivå där man har en både bred och djup språklig kompetens. Nivån räcker väl för att arbeta på ett fullgott sätt inom många yrken och för att ta del av samhälls- och kulturliv i Sverige och att ha meningsfulla personliga kontakter med modersmålstalare. Detta bäddar för att Swedex B2 kan bli ett test som är relevant för personer som ska verka och bo i Sverige eller har professionella kontakter med svenska företag.

När man tar fram ett test är det många saker som ska beaktas. Testet måste vara reliabelt, dvs mäta kunskaper på ett konsistent sätt och det måste förstås även uppfylla kravet på validitet, dvs mäta det som det säger sig mäta. Kopplingen till referensramens nivåbeskrivningar måste också säkerställas. En annan viktig faktor handlar om det som på engelska kallas washback. Med washback menar man hur ett provs utformning påverkar undervisningen. Har man ett prov som enbart grammatik och ordförråd finns det stor risk att undervisningen också fokuserar på just dessa saker. I och med att Swedex bygger på en kommunikativ språksyn hoppas vi att det kommer att få återverkan även i språkundervisningen i svenska som

främmande språk och där stärka det kommunikativa synsättet. Även undervisningen kan och ska vara ”rolig”, ”intressant” och ”autentisk”.

Karl Lindemalm
Huvudlärare i svenska på Folkuniversitetet i Stockholm
Projektledare för Swedex B2

Swedex:

www.swedex.info

swedex@folkuniversitetet.se

Den europeiska referensramen för språk:

www.skolverket.se (Klicka på publikationer och sök på referensram. Hela referensramen finns som pdf-fil att ladda ner.)